

N:o 7.

Ank. till Riksd. Kansli den 12 Febr. 1880, kl. 3 e. m.

Betänkande, i anledning af väckt förslag angående underdånig framställning hos Kongl. Maj:t om utarbetande och framläggande för nästa Riksdag af förslag till tullförening mellan Sverige och Norge.

Uti en inom Andra Kammaren väckt, till Utskottet hänvisad motion, N:o 2, har Grefve C. M. Björnstjerna hemställt:

»att Riksdagen underdånigst anhåller, det täcktes Kongl. Maj:t låta utarbete och för nästkommande Riksdag framlägga förslag till tullförening mellan Sverige och Norge, byggd på hufvudsakligen följande grunder:

- 1:o) gemensam tulltaxa för de båda länderna;
- 2:o) tulluppbörden verkställles af hvarterdera landet för sig;
- 3:o) alla landtullar de båda länderna emellan upphöra;
- 4:o) produkter och varor, kommande från eller tullbehandlade i det ena landet, äro i det andra tullfria;
- 5:o) fri kustfart för de båda ländernas fartyg;
- 6:o) bestämd tid, efter hvilken tullföreningen kan af det ena eller andra landet uppsägas.»

Motionären har såsom skäl för ifrågavarande förslag bland annat anfört, att af de skrankor, som ännu hämmade den fria samfärdseln mellan de båda rikena och dymedelst förhindrade den anslutning dem emellan, som vore så nödvändig, om den förenade Norden med lugn och tillförsigt skulle kunna gå framtiden till mötes, en af de svåraste och säkerligen den obehagligaste vore de båda ländernas olika tullagstiftning; att härigenom ej mindre orsakades hinder i handel och sjöfart samt obehag för de trafikerande än äfven väcktes harm och ovilja hos gräns-

boarne såväl svenskar som norrmän, när de genom ofrivilligt förbiseende af tulltaxans småaktiga föreskrifter utsattes för obehag, rättegångar och ofta nog känbara förluster, samt att en tullförening de båda länderna emellan således vore lika mycket i det ena som i det andra landets välförstådda intresse af behovet påkallad.

Innan Utskottet öfvergår till närmare yttrande öfver denna motion, anser sig Utskottet böra erinra om hufvudsakliga innehållet af nu gällande bestämmelser angående Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden. Dessa bestämmelser äro till största delen sammanförda uti Kongl. Maj:ts förnyade nådiga förordning angående Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden den 29 Maj 1874 eller den så kallade Mellanrikslagen och innehålla i hufvudsak följande:

att från det ena af de förenade rikena kunna, såvidt gällande karantänsföreskrifter ej deremot lägga hinder i vägen, till det andra såväl ut- som införas alla svenska eller norska naturalster eller tillverkningar samt sådana utländska varor, som i allmänhet äro till införsel tillåtna i det rike, dit de föras;

att för varor, som från det ena riket landvägen utföras till det andra, skall hvarken utförseltull eller transitoavgift ega rum;

att för varor, tillverkade i ena riket, exportpremier vid deras utförsel till det andra riket ej må beviljas och att ej heller återbetalning af därför erlagd tillverkningsavgift eller af tull för de utländska råämnena, som vid deras tillverkning blifvit använda, må ega rum, med mindre varorna vid införsel i det andra riket draga hel tull;

att svenska eller norska naturalster eller tillverkningar skola vid införsel landvägen eller sjöledes direkte från det ena riket till det andra i ettdera rikets fartyg vara fria från tullavgifter, med undantag dels af socker och sockertillverkningar, inbegripet sirup, tobak och tobakstillverkningar, brännvin och sprit, alla slag, malt och malttillverkningar, brändt eller malet kaffe samt spelkort, för hvilka varor, med här nedan omförmälda undantag, full tullavgift erlägges uti det rike, dit de införas, dels ock af spanmål, malen och omalen, hvarför, då den sjöledes införes, skall, der den är tullpliktig, erläggas half tull;

att vid resa landvägen öfver gränsen från det ena riket till det andra varor af alla slag, undantagande spelkort, få inom vissa till kvantitet eller värde bestämda mindre partier tullfritt medföras¹⁾);

¹⁾ Kongl. Maj:ts förnyade nådiga förordning angående Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden den 29 Maj 1874:

§ 4. »Vid resa öfver gränsen från ena till andra riket vare det, med undantag för

att utländska varor i öfrigt vid införsel från ena till andra riket alltid draga den för dylika varor i allmänhet stadgade tull;

att sjöväga varutransporter emellan rikena öfver Idefjorden, öster om Svinesund, med vissa förbehåll betraktas och behandlas såsom landväga;

att alla i det ena riket inhemska fartyg och båtar skola, ehvad de der äro byggda eller naturaliserade, i det andra riket behandlas såsom inhemska och ega att inom dess område idka fraktfart med samma rätt och under enahanda villkor, som för inhemska fartyg och båtar äro bestämda.

Om innehållet af dessa bestämmelser behörigen uppmärksammas, skall man tvifvelsutän finna, att icke blott den fria kustfart, som motiönären bland annat med sitt förslag åsyftat att bereda de förenade rikenas fartyg, redan är medgifven, utan ock att många af de hinder för ömse-sidig handel och sjöfart de förenade rikena emellan, som fordom egde rum, numera kunna anses hufvudsakligen undanröjda; och särskildt är den resande medgifna rättighet att vid färd öfver gränsen tullfritt och utan alla formaliteter medföra mindre quantiteter af eljest tullpligtiga varor egnad att bespara gränsboarne obehag, rättegångar och känbara förluster, för hvilka de under andra förhållanden, till följd af okunnighet om eller förbiseende af tulltaxans föreskrifter, kunde ofrivilligt utsätta sig.

Detta oaktadt anser väl Utskottet, i likhet med hvad 1874 års Bevillnings-Utskott i afgifvet betänkande angående Kongl. Maj:ts nådiga proposition med förslag till ofvan åberopade Kongl. förordning uttalat,

spelkort, hvilka äro underkastade såväl stämpelafgift som tull, medgifvet att af utländska till införsel tillåtna samt svensk och norsk tull underkastade alster eller tillverkningar tullfritt medföra följande mindre partier, nemligen:

- Band, alla slag, tillsammans 200 fot,
- Bränvin och sprit, alla slag, tillsammans 1½ kanna eller 5 buteljer,
- Garn, alla slag, tillsammans 25 skålpund,
- Kaffe 25 skålpund,
- Malt ½ norsk tunna,
- Risgryn 25 skålpund,
- Salt 3 norska tunnor,
- Socker 50 skålpund,
- Tobak 10 skålpund,
- Tråd, alla slag, tillsammans 10 skålpund,
- Vin, alla slag, tillsammans ½ ankare eller 20 buteljer,
- Väfnader, alla slag, tillsammans 60 fot,
- Öl 1 ankare eller 50 buteljer;

Alla andra varor till ett sammanräknadt värde af 80 kronor, dock må värdet af hvarje särskild varuartikel icke öfverstiga 40 kronor.»

en tullförening vara den enda fullt tillfredsställande formen för en fullständigare sammanslutning mellan de begge förenade folken uti deras handels- och sjöfartsförhållanden; men svårligen torde någonsin en tullförening kunna byggas på sådana grunder, som motionären i sitt förslag uppställt; och i hvad fall som helst lärer tidpunkten för möjligheten att åstadkomma en tullförening emellan de förenade rikena ännu vara mycket aflägsen. Utan att närmare ingå på undersökning af de mångfaldiga skiljaktigheter i rikenas beskattningsförhållanden, som nu ega rum, men som måste vara utjemnade, innan en gemensam tullbeskattning blefve möjlig att tillvägabrings och för någon viss längre eller kortare tid vidmakthålla, må här blott erinras icke allenast om saknaden af alla konstitutiva former för fattande af samfälda beslut i dessa hänseenden, utan ock, och framför allt, om de begge folkens rättmätiga ömtålighet om sin fullkomliga sjelfständighet rörande beskattningsrättens utöfning — en ömtålighet, så djupt rotad i folkmedvetandet, att hvarje författningsform, som i sin tillämpning kunde föranleda ett underordnande af någotdera folkets sjelfbeskattningsrätt, långt ifrån att främja och stärka de politiska föreningsbanden, snarare kunde befaras innebära frö till söndring och upplösning.

Emot blotta möjligheten af den väckta frågans utveckling till något så olycksbringande resultat lära de af motionären antydda missnöjen i gränsorterna och mindre gynsamma omdömen hos resande främlingar, som af nuvarande tullförhållanden emellan de förenade rikena må föranledas, få anses ega ytterst ringa betydelse. Utskottet hemställer alltså,

att Grefve Björnstjernas ifrågavarande motion måtte af Riksdagen lemnas utan afseende.

Stockholm den 11 Februari 1880.

På Utskottets vägnar:

A. H. FOCK.